

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَلَا تَمَسَّ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَن تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَن تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا، كُلُّ ذَلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ
مَكْرُوهًا

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :

لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ مِنْ كِبَرٍ

KİBİR VE ZARARLARI

Muhterem Müminler!

Okuduğum ayet-i kerimede Yüce Rabbimiz mealen şöyle buyuruyor: “Yeryüzünde büyüklük taslayarak yürüme. Sen ne yeri yarabilir, ne de dağlarla boy ölçüşebilirsin. Bütün bunlar, Rabbin katında çirkin sayılan günahlardır.”¹

Okuduğum Hadisi Şerif’te ise Hz. Peygamber (sav) şöyle buyuruyor:“Kalbinde zerre kadar kibir bulunan kimse cennete giremez.”²

Kardeşlerim!

Hicretin üzerinden sekiz yıl geçmişti. Savaşa gerek kalmadan Mekke’yi fetheden Müslüman ordusunun başında Hz. Muhammed (sav) vardı. O, bu şanlı zaferin büyüüne kapılmamış, mübarek şehir Mekke’ye mağrur bir komutan edasıyla değil, Allah’ın verdiği bu nimete şükretmenin bilinciyle başını önüne eğerek girmişti. Genciyle yaşlısıyla, kadınıyla erkeğiyle Mekke halkı Safa Tepesi’nde toplanarak Rasülullah’a bağlılıklarını bildiriyorlardı. Hz. Peygamber’e biat etmek üzere yanına gelenlerden biri onunla konuşmaya başlamıştı. Bu büyük insanla karşı karşıya gelmek o kişiyi o kadar çok heyecanlandırmıştı ki adeta titriyordu. Onu gören Hz. Peygamber(sav) “Sakin ol! Ben bir kral değilim. Kurutulmuş et yiyen bir kadının oğluyum.”³ diyerek onu rahatlatmış. Hayatının en görkemli sahnesinde dahi kibre kapılmayarak tevazudan ayrılmayan Allah Rasülü bu davranışıyla bir insanlık dersi vermiş, ashabına da aynı tavrı sergilemelerini bildirmiştir.

Aziz Kardeşlerim!

Kibir, kişinin başkalarını küçük görerek nefsinin onlardan üstün saymasıdır. Kimi zaman soyluluk, güzellik, fiziksel güç gibi yaratılıştan gelen bir takım özellikler; kimi zaman da Allah’ın kendisine sonradan bahsettiği zenginlik, makam, ilim gibi nimetler, insanı kendini beğenmeye sevk eder. Önceleri kendini beğenen kişi zamanla sahip olduğu güzel özelliklerle övünmeye, başkalarından farklı olduğunu düşünerek büyülenmeye başlar. Kibirli insan daima kendisinden yüksektekilere bakar, onları kıskanır onlar gibi olmak hatta onları

geçmek için bu hayatta çabalar durur. Bu arzusuna ulaşamazsa hayattan zevk alamaz hale gelir. Halbuki insanlığa rehber olan Hz. Peygamber(sav) “Sizden hayat şartları daha aşağı olanlara bakın! Sizden üstün olanlara bakmayın! Bu Allah’ın üzerinizdeki nimetini hor görmemeniz için daha uygundur”⁴ sözleriyle haline şükreden kanaatkar bir kul olmayı tavsiye etmektedir.

Kıymetli Kardeşlerim!

İslam dini bir yandan kişiyi kibirden uzaklaştırmayı hedeflerken bir yandan da o kişinin ruhuna alçakgönüllülüğü yerleştirmeye çalışır. Zira Yüce Rabbimiz Kur’an-ı Kerim’de: “Rahmanın kulları yeryüzünde vakar ve tevazu ile yürüyen kimselerdir. Cahiller onlara laf attıkları zaman, “Selam!” der geçerler.”⁵ buyurmaktadır. Mütevazı kişi Allah tarafından yaratıldığının, içinde bulunduğu nimetlerin O’na ait olduğunun bilinciyle O’nun rızasını kazanmaya çalışan kimsedir. Yüce Allah kitabında tevazu sahibi kimseleri müjdeleyerek onların şu özelliklerine dikkat çekmektedir: “Alçak gönüllü kimseleri müjdele! Onlar, Allah anıldığı zaman kalpleri ürperen, başlarına gelen musibetlere sabreden, namazı dosdoğru kılan ve kendilerine rızık olarak verdiklerimizden Allah yolunda harcayan kimselerdir.”⁶ Böylece mütevazı kişi herkes gibi kendisinin de Allah’ın bir kulu olduğunu, onun katında üstünlüğün ancak takva ile olduğunu bilir.

Kardeşlerim!

İnsanlığa Kur’an ahlakını yaşayarak gösteren Hz. Peygamber(sav) onlara tavazuu da yaşayarak öğretmiş, oldukça sade bir hayat yaşamıştır. Yaşamının hiçbir anında bir beşer olduğunu unutmamış ve Allah tarafından verilen yüce meziyetlerle kendisini büyük görmemiştir. Toplumun her kesimiyle oturup kalkmış, yemiş içmiş, çocukları dahi kendi selamından mahrum bırakmamıştır. Bu tutumuyla insanlara en güzel örnek olan Allah Rasülü kibirden sakındırmış, alçakgönüllü olmaya çağırıştır.

Yüce Mevlam cümlemizi kibirden muhafaza eylesin! Mütevazı bir hayat sürebilmeyi cümlemize nasip eylesin.

¹ İsra, 17/37-38

² Ebu Davud edeb 29.müslim iman 147

³ İbn Mace, Et’ime 30

⁴ Müslim, Zühd, 9

⁵ Furkan, 25/63.

⁶ Hac, 22/34-35